

Samenvatting

Het college stelt aan de raad voor om de actualisatie van de vigerende omgevingsvisie en de bijbehorende participatie vorm te geven volgens het procesbesluit met als onderwerp de startnotitie “Actualisatie omgevingsvisie, participatie en burgerberaad”. De huidige [Omgevingsvisie Maastricht 2040](#) werd in oktober 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarbij kreeg de huidige omgevingsvisie de juridische status van ‘structuurvisie’. Wettelijk moet een gemeente voldoen aan de eisen van de (naderende) omgevingswet. Dit betekent dat de huidige omgevingsvisie nog als formele omgevingsvisie door de gemeenteraad dient te worden vastgesteld voor 31 december 2024. De gemeenteraad stelt met het procesbesluit vast hoe het actualisatieproces zal worden opgezet en hoe participatie en de bijbehorende pilot van het burgerberaad worden uitgevoerd.

Beslispunten

1. Akkoord gaan met het procesbesluit met als onderwerp de startnotitie actualisatie omgevingsvisie, participatie en burgerberaad en deze aan te bieden aan de gemeenteraad ter agendering voor raadsbehandeling

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 25 januari 2023:

Conform.

1. Aanleiding

Het procesbesluit met bijlagen ligt ter besluitvorming voor vanwege de wettelijke eis om als gemeente voor 2025 een formele omgevingsvisie te hebben. Het procesbesluit bevat de uitwerking van de kaders en opzet van de brede participatie en de pilot burgerberaad. Hierbij is het van belang dat de gemeenteraad zich vooraf kan committeren aan de opzet en (uit)werking hiervan.

Doel actualisatie omgevingsvisie

Doel van het actualisatieproces omgevingsvisie is om conform het raadsbesluit van 6 oktober 2022 de onlangs vastgestelde stadsvisie, sociale visie en economische visie en diverse nieuwe beleidsnota's (o.a. de nieuwe woonprogrammering) te verwerken in de huidige omgevingsvisie. Tevens gaat het daarbij om (nieuwe) nationale en regionale beleidstukken (bijv. het ontwikkelperspectief panorama Z-L). Ook zal er op thema's geconcretiseerd worden, zodat de omgevingsvisie ook een concrete strategie is voor de fysieke leefomgeving op de korte en middellange termijn.

Participatie en pilot burgerberaad

Bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt participatie als instrument ingezet met als doel de wensen, zorgen, belangen en ideeën van bewoners, partners en belanghebbenden op te halen. De uitkomsten hiervan worden meegenomen en meegewogen in de actualisatie van de omgevingsvisie. De bijlage *B2_Startnotitie Actualisatie omgevingsvisie, participatie en burgerberaad* beschrijft hoe deze participatie er op hoofdlijnen zal uitzien en hoe de pilot van het burgerberaad als onderdeel van het participatieproces is opgezet.

2. Context

Het document waar bijgaande startnotitie op voortborduurt is de omgevingsvisie 2040, zoals deze in oktober 2020 door de raad is vastgesteld. Na de actualisatie van de omgevingsvisie ligt er als product een strategisch ruimtelijk afwegingskader voor de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is daarbij niet een optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen, maar een samenhangende strategische visie. De gemeenteraad van Maastricht heeft bij vaststelling van de huidige omgevingsvisie in oktober 2020 via het raadsvoorstel een viertal punten concreet meegegeven ter verwerking in de actualisatie.

- Als eerste werden enkele onderwerpen in de periode na vaststelling opgesteld. Deze documenten moeten in de actualisatie worden verwerkt. De raad heeft hier specifiek de

[Regionale Energiestrategie 1.0](#) (RES), de [Warmtevisie](#), de [nieuwe woonprogrammering](#) en de [grond- en vastgoednota](#) benoemd. Alle genoemde documenten zijn inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld en beschikbaar om te verwerken.

- Als tweede werd benoemd dat de gemeente destijds aan de slag zou gaan met de actualisatie van de [Stadsvisie](#) en [Economische visie](#). Samen met de actualisatie van de [Sociale visie](#) zijn de drie visies inmiddels geactualiseerd via het participatieproces 'het Maastricht van Morgen'. Deze visies zijn eind 2021 en begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De strategische visies zijn daarmee gereed om (verder) richting te geven aan het inhoudelijk actualisatieproces.
- Ten derde worden aandachtsgebieden op het gebied van verstoring (lucht, geluid) benoemd.

Tot slot zou worden verkend of er voor het actualisatieproces een plan-Milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) moest worden uitgevoerd als onderdeel van het besluitvormingsproces. Inmiddels is deze verkenning afgerond en staat juridisch vast dat een plan-m.e.r. benodigd is om aan de eisen van de omgevingswet te voldoen. Dit betekent dat er bij het actualisatieproces omgevingsvisie een plan-m.e.r. zal worden uitgevoerd, zodat de effecten van de (gewenste) keuzes zo goed mogelijk in beeld zijn.

3. Gewenste situatie

Het procesbesluit geeft de totstandkoming weer van een geactualiseerde omgevingsvisie. Een proces dat loopt langs de sporen van een plan-m.e.r. enerzijds en van participatie anderzijds, inclusief een pilot burgerberaad.

Actualisatie omgevingsvisie

De stadsvisie, de cultuurvisie, de sociale visie en de economische visie zijn samen met de omgevingsvisie het langetermijnperspectief van Maastricht richting 2040. Daarmee geeft het college en raad richting aan de gewenste duurzame ontwikkeling van de stad, met aandacht voor aspecten in het economische, sociale, fysieke en culturele domein.

Samengang visies – beleid - uitvoering

De strategische visies zijn richtinggevend en agenderend voor de toekomstige opgaven, de antwoorden hierop en de ambities voor Maastricht 2040. De omgevingsvisie biedt een vertrekpunt en handelingsperspectief voor verdere beleidsuitwerking en -uitvoering in de vorm van concrete

investeringen en maatregelen. Hiertoe worden aparte beleidsnota's uitgewerkt, of indien nodig geactualiseerd, en uitvoeringsplannen opgesteld.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Maastricht wil een gezonde stad zijn waar welvaart en welzijn op hoog niveau liggen. Om invulling te geven aan deze brede welvaart gebruikt Maastricht de duurzame ontwikkelingsdoelen (de zogenaamde sustainable development goals of afgekort SDG's) als raamwerk voor het in kaart brengen en monitoren van de voortgang. Deze doelen houden direct of indirect verband met de taken en opgaven binnen de gemeente en brengen bovendien hun transversale karakter (domein- en taakoverschrijdend) aan. Ook biedt deze integrale benadering kansen voor samenwerking met inwoners, bedrijven, scholen en maatschappelijke organisaties.

Het actualisatieproces zal als juridisch verplicht onderdeel een brede plan-milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) bevatten die nadrukkelijk ingaat op thema's als duurzaamheid en gezondheid. Als basis voor deze plan-m.e.r. zal onder meer gebruik worden gemaakt van de 0-meting inzake de Sustainable Development Goals.

5. Effect op de openbare ruimte

De omgevingsvisie is een agenderend en richtinggevend document: een visie waarin de belangrijkste opgaven voor de stad zijn benoemd en vervolgens zijn vertaald naar een visie voor de fysieke leefomgeving.

6. Personeel en organisatie

Dit collegevoorstel heeft impact op de gemeentelijke organisatie. De ontwikkeling van de actualisatie omgevingsvisie, het participatieproces en het burgerberaad vergt de inzet van menselijk kapitaal en tijd. Tevens zullen aan het einde van het proces toekomstige nieuwe opgaven en ambities zoals deze in de geactualiseerde Omgevingsvisie worden beschreven, mogelijk een impact hebben op de capaciteit en inzet van middelen.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

In de programmabegroting 2023 zijn de volgende budgetten toegewezen voor het actualisatieproces. Voor het opstellen van de omgevingsvisie dient een plan-m.e.r.--procedure doorlopen te worden. De geraamde kosten voor deze procedure zijn in 2023 200.000,-. Voor het maken van de visie zelf is

een werkbudget nodig voor kaartmateriaal, vormgeving, communicatie en proceskosten van 50.000,-

Ook voor het burgerberaad is reeds budget toegewezen. Het burgerberaad vereist voldoende middelen voor de organisatie, alsook voor de beschikbaarheid van ondersteuning en expertise voor de middels loting geselecteerde groep. Er is in de begroting 200.000,- beschikbaar gesteld en omdat de pilot deels in 2023 en deels in 2024 plaatsvindt, is dit bedrag verdeeld over twee jaarschijven.

9. Aanbestedingen

De meervoudige onderhandse aanbesteding van de juridisch verplichte plan-m.e.r. procedure is afgerond. Indien het burgerberaad expertise wenst in te roepen, zal opdrachtverstrekking via de (regelgeving van de) gemeente Maastricht lopen.

10. Participatie tot heden

Voor de vigerende omgevingsvisie heeft er tussen april 2018 en vaststelling in oktober 2020 een intensief participatieproces plaatsgevonden. Vervolgens heeft in 2021 het participatieproces het 'Maastricht van morgen' plaatsgevonden om de stadsvisie, de sociale visie en de economische visie te actualiseren. Conform raadsbesluit zal nu van start worden gegaan met de actualisatie van de omgevingsvisie. Onderdeel hiervan is een burgerberaad. Op 6 december 2022 hebben de raadsleden van de domeinen fysiek en algemene zaken meer informatie over een burgerberaad ontvangen en was er de mogelijkheid tot het stellen van informatieve vragen. Op 19 januari 2023 heeft er nog een informatieve sessie plaatsgevonden met raadsleden om de eerste concept-uitwerking van het burgerberaad nader te bespreken en eigen ideeën mee te geven.

11. Voorstel

1. Akkoord gaan met het procesbesluit met als onderwerp de startnotitie actualisatie omgevingsvisie, participatie en burgerberaad en deze aan te bieden aan de gemeenteraad ter agendering voor raadsbehandeling

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming in de raad gaat het college in samenhang aan de slag met (1.) de inhoudelijke actualisatie, (2.) de plan-m.e.r. procedure, (3.), het opstarten en uitvoeren van het algemene participatieproces en (4.) het nader uitwerken van een plan van aanpak burgerberaad en dit vervolgens uitvoeren. De omgevingsvisie Maastricht 2040 wordt in 2024 voorgelegd aan het college en de gemeenteraad ter besluitvorming. Tussentijds zal het college en de raad periodiek worden

geïnformeerd over het verloop van het proces, en zal er in Q2 2023 een raadsessie worden georganiseerd, o.a. over stand van zaken proces actualisatie omgevingsvisie.

Collegevoorstel